

Глибока Долина
Демидівський район
Рівненська область

Глибока Долина – село, центр сільської ради, віддалене на 9 км від районного центру. Сільській раді підпорядковане село Копань.

Село Глибока Долина простягнуло свою довгу центральну вулицю з короткими бічними вздовж колишньої так званої Берестецької траси, що пролягала від села Рогізно до траси Берестечко-Луцьк.

Історію виникнення села точно встановити неможливо. Назву свою одержало від глибокої долини, яка знаходиться біля Томарокси Володимира, тут виник хутір Глибока Долина. Сучасна територія села, на той час, була вкрита лісом. Під забудову господарям надавали участки лісу, який поступово вирубувався. За царської війни, на території теперішнього села був ще один хутір – «Маркусиха» і хазяйнував на цій землі пан Маркус, який і був першим жителем села.

Хутір Маркусиха нараховував всього шість хат, де мешкали сім'ї Трачуків, Максим'юків, Філіпчуків, Дикунів, Мельничуків, Ващуків.

Згодом виник ще один хутір – «Новини», де стали заселятися люди з навколишніх сіл: Коритна, Теслугова, Пляшівки, багато тут проживало чехів і поляків.

З самого села Рогізне ("Гнилька") був ліс до школи. На той час ще проживав пан Ружевський – на "Ружевщині". На хуторі нараховувалось понад 30 хат. На краю лісу, у мальовничій долині було джерело, а навколо нього був луг – "Карпулів", який назвали в честь жителя цього хутора "Карпули" (Сопіги Трохима Карповича). До кінця ХХ століття хутір спорожнів, жителі переселили сусідні села, або в центр села, чи до міст Луцька, Рівного.

Після першої світової війни 1914 -1918 рр. активно почалося заселення. З Рогізна йшла вузькоколійка, проходили війська Будьонного, що згадується в книзі "Пройдений шлях". Після війни 1918 р., після підписання "Брестського миру» наші землі заселяли переселенці.

Оскільки на цій землі збільшувалась кількість населення, виникла потреба у створенні школи. Перша школа з'явилась в 1932 р. Школа була початкова. На території села проживало багато дітей і тому навчання велося в дві зміни. Виникла потреба у будівництві нового приміщення школи. З ініціативи солтиса (керівника села) і Косівського Едварда (депутата) домовилися з Шаулою Борисом (батьком Йосипа Шаули), бо то була земля їхня, приватна, і він погодився віддати землю під забудову. Косівський теж віддав. Закупили старе приміщення на хуторі у чеха і почали будувати. 1 жовтня 1938 року відкрили школу. Навчання велося польською мовою.

1920 році відбулася "комісація земель" (визначали ґрунт (категорію) відносно родючості). Відомо, що на польській карті 1936 року, був позначений хутір Глибока Долина, який тоді належав до Дубенського повіту.

В 1938 році був політичний поділ і хутір Глибока Долина віднесли до Козинського району. До 1939 року на Рогізні і Глибоку Долину був один солтис (сільський голова). У міжвоєнний період на території нашого краю діяли такі політичні партії: Комуністична партія Західної України, Українське національно-демократичне об'єднання та ОУН. 17 вересня 1939 року, на основі додаткового пакту Молотова-Ріббентропа, Червона Армія вступила на територію Західної України. В жовтні 1939 року було створено перші органи радянської влади. Почалася перебудова економічного і суспільно-політичного життя на новий лад. Перерозподіл землі швидко закінчився і почали організовуватися колгоспи. Прихід нової влади не дав однозначних результатів. Приватні магазини, ще недавно заповнені вщент заморським крамом, замінили напівпорожні кооперативи. Ситець, горілка, тютюн сірники, кирзові чоботи – ото і весь вибір. Організація роботи артілей привела до повної ліквідації безробіття. Однак ці перетворення супроводжувалися переслідуванням всіх неблагонадійних.

В 1940 організували перший колгосп і так як на польській карті був позначений хутір Глибока Долина, село, яке утворилося з прилеглих хуторів: Глибока Долина, Ружевщина, Новини, Маркусиха, отримало таку ж назву.

Низьким був рівень охорони здоров'я, найближчий лікар проживав у Демидівці. За більш кваліфікованою допомогою слід було їхати в Дубно.

Більшість населення становили селяни. Переважало дрібне селянське землеволодіння.

Низький рівень промислового виробництва звужував ринок для збуту сільськогосподарської продукції. Уряд сприяв великим землевласникам та старанним господарям.

22 червня 1941 року німецько-фашистська армія та її союзники перейшли кордон. Через Глибоку Долину німецькі війська пройшли вже 23 червня.

В березні 1944 року Червона армія наблизилася до села. Жорстокі бої точилися за визволення села Глибока Долина з 17 по 19 березня 1944 року, у яких загинули воїни багатьох національностей, імена яких залишилися навіки викарбувані на обеліску.

Найбільший бій точився на території теперішньої школи і 19 березня 1944 року село було визволено.

Після визволення села почалася відбудова зруйнованого війною господарства. Але вона відбувалася у складних умовах протистояння радянської системи і підпілля ОУН-УПА, яка подовжувала боротьбу. Так під час облави НКВД 10 березня 1945 року був розстріляний з кулемета разом з своїм охоронцем начальник штабу південної групи УПА Ровенської області Казван Петро (псевдонім Черник), який в цей час знаходив хуторі, біля лісу, в родині Семенюка Івана. Йому була поставлена фігура у вигляді хреста з написом «Сто метрів звідси було вбито видатного діяча УПА Черника П.».

В 1947 році знову відкрито семирічну школу.

У 1965 році, до святкування 20-ї річниці з Дня Перемоги, у селі Глибока Долина, було споруджено пам'ятник односельчанам, які загинули на фронті у роки Великої Вітчизняної Війни. Спочатку це був пам'ятник, пізніше – обеліск, в наші дні – це гранітна стелла.

25 грудня 1992 року була створена Глибокодолинська сільська рада (до цього часу село відносили до Рогізненьської сільської ради). В цей час Глибокодолинська сільська рада належала до Млинівського району.

22 вересня 1995 року Верховна Рада України своєю постановою ухвалила утворити в Рівненській області Демидівський район з центром в смт. Демидівка, до якого відійшло село Глибока Долина.

У селі Копань, яке відноситься до Глибокодолинської сільської ради діє храм – Свято-Покровська церква Київського патріархату.

У 2000 році колгосп «Колос» розформувався і з цього господарства утворилося СФГ «Олеся». У цьому ж році господарство було передано у приватну власність і на його базі створено ПСП «Долина».

Серед вихідців із села є кандидати сільськогосподарських наук: Кучма Микола Дмитрович, Сопіга Ярослав Іванович та Рачинський Анатолій Петрович.

На території села Глибока Долина функціонує загальноосвітня школа, фельдшерсько-акушерський пункт, публічно-шкільна бібліотека, сільський клуб, відділення зв'язку, культурно-дозвіллевий комплекс.

Населення на 01.01.2014р. становить 377 жителів. 168 чол. – пенсіонери, 71 чол. – діти і молодь до 18 років, 138 чол. – населення працездатного віку.

***

Коритнюк О. Я. Глибока Долина / О. Я. Коритнюк // Вісник Демидівщини. – 2011. – 28 жовт. – С. 6.

Коритнюк О. Я. Глибока Долина / О. Я. Коритнюк // Вісник Демидівщини. – 2011. – 4 лист. – С. 6.

Коритнюк О. Я. Глибока Долина / О. Я. Коритнюк // Вісник Демидівщини. – 2011. – 11 лист. – С. 6.

Коритнюк О. Я. Глибока Долина / О. Я. Коритнюк // Вісник Демидівщини. – 2011. – 18 лист. – С. 6.